

Додаток
до рішення 20 сесії
Житомирської районної ради
8 скликання
від 14.02.2023 р. № 299

**Цільова Програма підтримки сім'ї, забезпечення гендерної рівності
Житомирського району на 2023 рік**

I. Загальна характеристика цільової Програми підтримки сім'ї, забезпечення гендерної рівності Житомирського району на 2023 рік (далі - Програма)

1.	Ініціатор розроблення Програми	Управління соціального захисту населення Житомирської райдержадміністрації
2.	Дата, номер і назва розпорядчого документа органу виконавчої влади про розроблення Програми	Закони України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків», «Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні», Сімейний кодекс України, постанови Верховної Ради України від 08.12.2015 № 854-VIII «Про рекомендації парламентських слухань на тему «Сімейна політика в Україні – цілі та завдання», від 02.03.2010 № 209 «Деякі питання виготовлення і видачі посвідчень батьків багатодітної сім'ї та дитини з багатодітної сім'ї» (зі змінами), розпорядження Кабінету Міністрів України від 12.08.2022 № 752-р «Про схвалення Державної стратегії забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків на період до 2030 року та затвердження операційного плану з її реалізації на 2022-2024 роки»
3.	Розробник Програми	Управління соціального захисту населення Житомирської райдержадміністрації
4.	Співрозробники Програми	---
5.	Відповідальний виконавець Програми	Управління соціального захисту населення Житомирської райдержадміністрації
6.	Учасники Програми	Управління соціального захисту населення Житомирської райдержадміністрації; відділ освіти, охорони здоров'я, культури та спорту Житомирської райдержадміністрації; сектор інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю Житомирської райдержадміністрації; Служба у справах дітей Житомирської райдержадміністрації, Житомирське районне управління поліції Головного управління Національної поліції в Житомирській області (за згодою); міські, селищні, сільські ради (за згодою); громадські організації (за згодою)
7.	Терміни реалізації Програми	2023 рік

7.1	Етапи виконання Програми (для довгострокових програм)	I етап
8.	Перелік місцевих бюджетів, які приймають участь у виконанні Програми (для комплексних програм)	Місцеві бюджети
9.	Загальний обсяг фінансових ресурсів, необхідних для реалізації	У межах фінансових можливостей
9.1	В тому числі бюджетних коштів	
	- з них коштів обласного бюджету	У межах фінансових можливостей
10.	Основні джерела фінансування Програми	Кошти бюджетів місцевого самоврядування, інші кошти не заборонені законодавством

II. Визначення проблеми, на розв'язання якої спрямована цільова Програми підтримки сім'ї, забезпечення гендерної рівності Житомирського району на 2023 рік

Програма розроблена відповідно до статті 12 Закону України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків», постанови Кабінету Міністрів України від 02.03.2010 № 209 «Деякі питання виготовлення і видачі посвідчень батьків багатодітної сім'ї та дитини з багатодітної сім'ї» (зі змінами).

У сфері підтримки та розвитку сім'ї:

- зниження престижу сім'ї та нівелювання сімейних цінностей;
- непідготовленість молоді до подружнього життя;
- низька культура статевої та репродуктивної поведінки молоді, внутрішньо сімейних стосунків;
- збільшення кількості сімей, які опинилися у складних життєвих обставинах;
- поширення сімейного насильства в різних формах;
- недостатній рівень педагогічної культури батьків, їх відповідальності за здоров'я та виховання дітей;
- незадовільний життєвий рівень значної кількості сімей, низькі стандарти оплати праці, невирішеність житлової проблеми, поширення бідності та злиденності серед сімей з дітьми, слабка орієнтація на свідоме самозабезпечення.

Зокрема залишаються невирішеними проблеми, які з роками навіть загострюються, і стосуються вони демографічної ситуації, репродуктивного здоров'я, економіки родин, сімейного безробіття, народження та виховання дітей у сім'ї.

Відповідно до обліку багатодітних сімей в Житомирському районі перебувало: у 2020 році – 4809 сімей, 16719 дітей, у 2021 року – 4494 сім'ї, 15573 дітей, у I півріччі 2022 року – 4415 сімей, 15362 дитини.

Згідно з п. 9 постанови Кабінету Міністрів України від 02.03.2010 № 209 «Деякі питання виготовлення і видачі посвідчень батьків багатодітної сім'ї та дитини з багатодітної сім'ї» бланки посвідчень виготовляються на замовлення Міністерства соціальної політики, Ради міністрів Автономної Республіки Крим, обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій.

У 2021 році за рахунок коштів Державного бюджету управління соціального захисту населення Житомирської районної державної адміністрації отримало 900 бланків посвідчень дитини з багатодітної сім'ї від Департаменту соціального захисту населення обласної державної адміністрації. У 2021-2022 роках виписано 750 таких бланків.

Мільйони людей в Україні покинули свої домівки через війну. Частина з них виїхали в межах країни, а частина – за кордон. Деякі люди переїжджали на певний час і вже повернулися до місць свого постійного проживання, а для деяких питання виїзду може постати згодом. Раптове переміщення великої кількості населення до району внаслідок війни створює нові виклики та збільшує вже наявні — як для приймаючих громад, так і для громад, з яких відбувається відтік людей.

На території Житомирського району перебуває більше 33062 внутрішньо переміщені особи, з яких 12 багатодітних родин, 2 прийомні сім'ї. Багатодітні родини прибули із Донецької, Херсонської, Харківської, Чернігівської, Дніпропетровської, Миколаївської областей.

Така масштабна хвиля вимушених внутрішньо переміщених осіб і емігрантів спричинила безліч проблем безпекового, соціального, економічного, фінансового, сімейного й демографічного характеру.

За період 2018-2021 роки почесне звання «Мати-героїня» присвоєно 128 багатодітним жінкам району.

У сфері утвердження гендерної рівності:

недостатній рівень економічної незалежності жінок і чоловіків;

існування гендерних стереотипів у суспільстві, низький рівень гендерної культури;

потреба у підвищенні рівня гендерного інтегрування у системі державного управління;

недостатній рівень впровадження в суспільне життя результатів наукових досліджень із гендерної проблематики.

О с к і л ь к и термін дії Державної соціальної програми забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків на період до 2021 року, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 11.04.2018 № 273, закінчився, Кабінетом Міністрів України видано розпорядження від 12.08.2022 № 752-р «Про схвалення Державної стратегії забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків на період до 2030 року та затвердження операційного плану з її реалізації на 2022-2024 роки».

Стратегія спрямована на об'єднання суспільства у розумінні цінностей прав і свобод людини, що забезпечуються та захищаються на основі принципів рівності та недискримінації для всіх жінок і чоловіків, хлопців та дівчат, на консолідацію дій центральних та місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, міжнародних організацій, соціальних партнерів, громадських

об'єднань, інших представників та представниць громадянського суспільства, закладів, установ та організацій різних сфер, приватного сектору тощо для реалізації міжнародних та національних зобов'язань щодо забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків для сталого розвитку держави у всіх сферах.

Пріоритетність питань гендерної рівності визнаються і органами місцевого самоврядування.

У всіх територіальних громадах Житомирського району, станом на листопад 2022 року, визначені відповідальні особи щодо забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків та уповноважені особи (координатори).

Чинне законодавство України передбачає врахування гендерного підходу під час розроблення нормативно-правових актів, застосування гендерно орієнтованого підходу в бюджетному процесі, позитивних дій з подолання асиметрії, дисбалансу у відповідній сфері (на відповідній території) та їх припинення з урахуванням результатів гендерного аналізу.

III. Визначення мети Програми

Метою Програми є:

- зміцнення інституту сім'ї;
- соціальна підтримка багатодітних сімей;
- популяризація сімейних цінностей;
- соціальна підтримка дітей з багатодітних та малозабезпечених сімей;
- удосконалення механізму забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків у всіх сферах життя суспільства;
- впровадження європейських стандартів рівності.

IV. Шляхи і засоби розв'язання проблеми, обсяг та джерела фінансування; строки та етапи виконання програми

У сфері підтримки та розвитку сім'ї

оптимальний варіант розв'язання проблеми полягає у стимулюванні саморозвитку та самозабезпечення сім'ї, наданні адресної соціальної допомоги, активізації діяльності громади, громадських організацій, приватних структур і, зокрема, передбачає:

здійснення заходів із підвищення престижу сім'ї та пропагування сімейних цінностей;

зміцнення шлюбу, зниження кількості розлучень;

розробку та проведення рекламних кампаній з питань розвитку та підтримки сім'ї, спрямованих на збереження орієнтацій населення на сімейний спосіб життя, підтримку багатодітних сімей, народження і виховання дітей у сім'ях, популяризацію моделі «доброго батька», виготовлення та поширення соціальної реклами;

забезпечення проведення щорічних Всеукраїнських і районних свят та культурологічних акцій з питань сім'ї (День родини, День матері, День батька), фестивалів-конкурсів для різних категорій сімей, заходів, спрямованих на

збереження та популяризацію національних культурних сімейних традицій і цінностей, підвищення престижу багатодітних сімей;

формування свідомого та відповідального ставлення молоді до батьківства і материнства;

оптимізація системи надання соціальних послуг і допомоги сім'ям, які опинилися у складних життєвих обставинах, та сім'ям, які перебувають у зоні ризику щодо потрапляння у такі обставини;

забезпечення ефективної системи раннього виявлення сімей, у яких вчинюється насильство або є реальна загроза його вчинення, та організації соціальної підтримки таких сімей.

У сфері утвердження гендерної рівності

проблему фактичної нерівності між жінками і чоловіками передбачається розв'язати комплексно шляхом: формування гендерної культури та подолання стереотипних уявлень про роль жінки і чоловіка;

розширення можливостей поєднання сімейних обов'язків та професійної діяльності жінок і чоловіків;

проведення інформаційних кампаній з метою підвищення рівня поінформованості населення з питань рівного розподілу сімейних обов'язків та відповідальності між жінками і чоловіками щодо виховання дітей;

підвищення рівня освіченості фахівців із питань забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків;

проведення інформаційних кампаній за участю засобів масової інформації, закладів культури та навчальних закладів із метою подолання стереотипних уявлень про роль жінки і чоловіка, утвердження гендерної рівності;

здійснення заходів, спрямованих на розвиток у жінок лідерських навичок для участі у прийнятті управлінських рішень та навичок провадження підприємницької діяльності, особливо у жінок із сільської місцевості та жінок з особливими потребами;

залучення до виконання завдань, передбачених Комплексною програмою, міжнародних та громадських організацій, діяльність яких спрямована на забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків.

Програма розрахована на 2023 рік.

Фінансування Програми здійснюється у межах фінансових можливостей, затверджених на зазначені цілі на відповідний рік.

V. Перелік завдань (напрямів) і заходів Програми та результативні показники

Виконання Програми дасть змогу:
інформаційно-аналітичного забезпечення, співпраці з неурядовими організаціями;

реалізації сімейної політики;

проведення роботи з молодими сім'ями, з багатодітними жінками району;

підтримати батьків, які виховують дітей самі;

підвищити рівень поінформованості населення з питань рівного розподілу

сімейних обов'язків та відповідальності між жінками і чоловіками щодо виховання дитини;

підвищити рівень обізнаності з питань забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків;

забезпечити проведення інформаційних кампаній за участю засобів масової інформації, закладів культури та навчальних закладів щодо подолання стереотипних уявлень про роль жінки і чоловіка;

удосконалити механізм реалізації права на захист від усіх видів дискримінації.

Ресурсне забезпечення цільової програми підтримки сім'ї, забезпечення гендерної рівності Житомирського району на 2023 рік

Обсяг коштів, які пропонується залучити на виконання Програми	I етап виконання Програми
	2023 рік
1	2
Обсяг ресурсів усього, в тому числі:	У межах фінансових можливостей
районний бюджет	У межах фінансових можливостей
бюджети місцевого самоврядування	У межах фінансових можливостей
інші джерела	У межах фінансових можливостей

Напрями діяльності і заходи цільової Програми підтримки сім'ї, забезпечення гендерної рівності
Житомирського району на 2023 рік

№ з/п	Назва напрямку діяльності (пріоритетні завдання)	Перелік заходів Програми	Термін виконання заходу	Виконавці	Джерела фінансування	Орієнтовні обсяги фінансування (вартість), тис. грн, в тому числі:	Очікуваний результат
						2023 рік	
1	2	3	4	5	6	7	8
I. Реалізація сімейної політики							
1.	Пропаганда сімейних цінностей, вшанування багатодітних сімей	Забезпечення видачі та продовження посвідчень батьків багатодітної сім'ї та дитини з багатодітної сім'ї	Протягом 2023 року	Управління соціального захисту населення Житомирської райдержадміністрації			Забезпечення видачі та продовження посвідчень батьків багатодітної сім'ї та дитини з багатодітної сім'ї
		Проведення семінарів, засідань за «круглим столом» з пропаганди відповідального батьківства	Протягом 2023 року	Управління соціального захисту населення; відділ освіти, охорони здоров'я, культури та спорту, служба у справах дітей Житомирської райдержадміністрації; міські, селищні, сільські ради (за згодою), громадські організації(за згодою)	Місцеві бюджети, інші кошти, не заборонені законодавством	Фінансування не потребує	Ознайомлення батьків із сучасними поглядами на усвідомлене батьківство, сприяння у формуванні основ батьківської компетентності, популяризація сімейних цінностей

1	2	3	4	5	6	7	8
		Надання різноманітних соціальних послуг неповній сім'ї в умовах конкретної ситуації; здійснення системи заходів, спрямованих на запобігання протиправній поведінці дітей в неповних сім'ях	Протягом 2023 року	Управління соціального захисту населення; відділ освіти, охорони здоров'я, культури та спорту, служба у справах дітей Житомирської райдержадміністрації; міські, селищні, сільські ради (за згодою), громадські організації (за згодою)	Місцеві бюджети, інші кошти, не заборонені законодавством	Фінансування не потребує	Соціальна профілактика, допомога, патронаж, реабілітація, надання соціально-психологічної, психолого-педагогічної, соціально-медичної, юридичної, інформативно-консультативної, психотерапевтичної допомоги та підтримки
2.	Організація та проведення заходів, конкурсів	Проведення заходів до Дня захисту дітей, Дня матері, Дня сім'ї, Дня батька	Травень, червень 2023 року	Управління соціального захисту населення; відділ освіти, охорони здоров'я, культури та спорту, служба у справах дітей Житомирської райдержадміністрації; міські, селищні, сільські ради (за згодою), громадські організації (за згодою)	Місцеві бюджети, інші кошти, не заборонені законодавством	У межах фінансових можливостей	Популяризація сімейних цінностей, формування відповідального ставлення до матері в житті людини; привернення уваги широких кіл громадськості до питання нагальної необхідності збереження сімейних засад виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, громадськості до проблем та розвитку інституту сім'ї

1	2	3	4	5	6	7	8
3.		Проведення новорічних та різдвяних свят	Грудень 2023 року	Управління соціального захисту населення; відділ освіти, охорони здоров'я, культури та спорту, служба у справах дітей Житомирської райдержадміністрації; міські, селищні, сільські ради (за згодою), громадські організації (за згодою)	Місцеві бюджети, інші кошти, не заборонені законодавством	У межах фінансових можливостей	Належна організація змістовного дозвілля школярів та молоді у новорічні і різдвяні свята, у період зимових канікул, формування національної свідомості та ідентичності, відродження духовності і збереження традицій народу
4.		Участь в святковій організації та проведенні нагородження жінок району, яким присвоєно почесне звання України «Мати-героїня»	Січень - червень 2023 року	Управління соціального захисту населення Житомирської райдержадміністрації; міські, селищні, сільські ради (за згодою)		У межах фінансових можливостей	Відзначення жінок, які народили та виховали до восьмирічного віку п'ятьох і більше дітей
II. Реалізації проєктів та проведення заходів державної політики із забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків							
1.	Популяризація ідей гендерної рівності у сучасному суспільстві	Розповсюдження видань гендерної тематики: статистичних звітів, методичних рекомендацій, тематичних брошур, довідників,	Протягом 2023 року	Управління соціального захисту населення Житомирської райдержадміністрації; міські, селищні, сільські ради (за згодою)	Місцеві бюджети, інші кошти, не заборонені законодавством	У межах фінансових можливостей	Поширення поліграфічної продукції серед широких верств населення району

1	2	3	4	5	6	7	8
		посібників, програм					
2.	Агітаційно-популярничий (Популяризація ідей гендерної рівності у сучасному суспільстві)	Проведення інформаційних кампаній, акцій та інших заходів з метою привертання уваги широких верств громадськості до проблематики дискримінації та гендерно-обумовленого насильства й руйнування існуючих гендерних стереотипів, спрямованих на забезпечення рівних прав і можливостей жінок і чоловіків, запобігання і протидію дискримінації та насильства за ознакою статі	Протягом 2023 року	Управління соціального захисту населення Житомирської райдержадміністрації; сектор інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю Житомирської райдержадміністрації; міські, селищні, сільські ради (за згодою)	Місцеві бюджети, інші кошти, не заборонені законодавством	Фінансування не потребує	Залучення широкого загалу до впровадження гендерних підходів

1	2	3	4	5	6	7	8
3.		Проходження державними службовцями, посадовими особами місцевого самоврядування, працівниками державних установ та організацій, навчань з питань рівності прав та можливостей жінок і чоловіків	Травень 2023 року	Управління соціального захисту населення Житомирської райдержадміністрації, міські, селищні, сільські ради (за згодою),	Місцеві бюджети, інші кошти, не заборонені законодавством	Фінансування не потребує	Зменшення гендерного дисбалансу. Підвищення професійного рівня
4.		Забезпечення розгляду звернень громадян за фактами дискримінації за ознакою статі та надання допомоги	Протягом 2023 року	Управління соціального захисту населення Житомирської райдержадміністрації, міські, селищні, сільські ради (за згодою), громадські організації (за згодою)	Місцеві бюджети, інші кошти, не заборонені законодавством	Фінансування не потребує	Удосконалення механізму реалізації права на захист від дискримінації за ознакою статі та дискримінації за кількома ознаками, розгляду випадків такої дискримінації та вжиття відповідних заходів за його результатами

* Конкретні обсяги фінансування визначаються виходячи з реальних фінансових можливостей.

VI. Очікувані результати виконання Програми

- Виконання Програми реалізації сімейної та гендерної політики дасть змогу:
- підвищити рівень поінформованості роботодавців з питань запровадження міжнародних стандартів рівності співробітників у сфері праці;
 - створення належних умов для забезпечення жінкам і чоловікам можливості поєднання трудової діяльності із сімейними обов'язками;
 - підвищити рівень поінформованості населення з питань рівного розподілу сімейних обов'язків та відповідальності між жінками і чоловіками щодо виховання дитини;
 - підвищити рівень компетенції фахівців з питань забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків;
 - забезпечити проведення інформаційних кампаній за участю засобів масової інформації, закладів культури та навчальних закладів з метою подолання стереотипних уявлень про роль жінки і чоловіка;
 - утвердження цінності та підвищення статусу інституту сім'ї, всебічне зміцнення правових, моральних, матеріальних засад сімейного життя та сімейних відносин;
 - створення правової, психолого-педагогічної та організаційно-методичної системи, яка забезпечить оптимальні соціально-економічні умови для становлення та розвитку повноцінного виховання дітей у сім'ї;
 - утвердження цінності та підвищення статусу інституту сім'ї, всебічне зміцнення правових, моральних, матеріальних засад сімейного життя та сімейних відносин.

VII. Координація та контроль за ходом виконання Програми

Координацію дій між учасниками Програми, контроль за виконанням її заходів, здійснює Управління соціального захисту населення Житомирської районної державної адміністрації та постійна комісія районної ради з гуманітарних питань та соціального захисту населення Житомирської районної ради.

Безпосередній контроль та координацію за ходом заходів і завдань Програми здійснює відповідальний виконавець. Контроль за цільовим та ефективним використанням коштів здійснюється відповідно до норм чинного законодавства.

Управління соціального захисту населення Житомирської районної державної адміністрації, як відповідальний виконавець Програми, раз у рік, до 25 лютого, готує та подає Житомирській районній раді узагальнену інформацію про стан її виконання, у межах компетенції.

Заступник голови районної ради

В. ПАЛІЙ